

Broj: 05-50-1-729/14
Sarajevo, 6.5.2014. godine

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BiH
- Zastupnički dom -
- Dom naroda -

SARAJEVO

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO: 07.05.2014			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Broj	Str.
01.02-02-1-20		114	

PREDMET: Prijedlog zakona o dopunama Zakona o ombudsmenu za ljudska prava Bosne i Hercegovine

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 89. sjednici održanoj 4.4.2014. godine, utvrdilo je Prijedlog zakona o dopunama Zakona o ombudsmenu za ljudska prava Bosne i Hercegovine, te zaključilo da se isti uputi Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine uz prijedlog da se razmatra po temeljnom zakonodavnom postupku.

U svezi s navedenim, u privitku dostavljamo Prijedlog zakona o dopunama Zakona o ombudsmenu za ljudska prava Bosne i Hercegovine, na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku, kao i njegovu elektroničku verziju.

S poštovanjem,

GENERALNI TAJNIK
Zvonimir Kutleša

PRIJEDLOG

Na temelju članka IV. 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na _____ sjednici Zastupničkog doma održanoj _____ 2014. godine i na sjednici Doma naroda održanoj _____ 2014. godine, usvojila je

ZAKON O DOPUNAMA ZAKONA O OMBUDSMANU ZA LJUDSKA PRAVA BOSNE I HERCEGOVINE

Članak 1.

U Zakonu o ombudsmanu za ljudska prava Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 32/00, 19/02, 35/04, 32/06 i 38/06) iza članka 4. dodaju se novi članci 4.a, 4.b i 4.c koji glase:

Članak 4.a

1. Poslove nacionalnog preventivnog mehanizma obavljat će poseban Odjel za prevenciju i zaštitu od torture i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih kazni i postupaka u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: Odjel NPM) koji se uspostavlja u okviru Institucije, najkasnije u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.
2. Odjel NPM, sukladno Fakultativnom protokolu uz UN Konvenciju protiv torture i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih kazni i postupaka („Službeni glasnik BiH- Međunarodni ugovori“, broj 8/08), obavlja sljedeće poslove:
 - a) najavljene i nenajavljene posjete, u bilo koje vrijeme, svim ustanovama, njihovim instalacijama i objektima u cilju provjere tretmana osoba lišenih slobode;
 - b) obavljanje razgovora s osobama lišenim slobode bez nazočnosti svjedoka, bilo osobno ili s prevoditeljem ukoliko je potrebno, kao i s bilo kojom drugom osobom za koju smatra da može pružiti značajne informacije;
 - c) neograničen pristup svim informacijama, bez obzira na stupanj povjerljivosti, sukladno Zakonu o slobodi pristupa informacijama u BiH („Službeni glasnik BiH“, br.28/00);
 - d) podnošenje prijedloga i davanje mišljenja u svezi s važećim ili predloženim zakonima;
 - e) ostvarivanje kontakata, dostavljanje podataka i održavanje sastanaka s UN Pododborom za prevenciju torture;
 - f) upućivanje preporuka mjerodavnim tijelima u cilju poboljšanja tretmana i položaja osoba lišenih slobode i prevencije torture i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih kazni i postupaka;
 - g) sačinjavanje izvješća s preporukama o obavljenoj posjeti ustanovi gdje su smještene osobe lišene slobode i dostavljanje izvješća ustanovi u kojoj je posjeta obavljena i mjerodavnom ministarstvu radi izjašnjenja i prikupljanja dodatnih informacija.

3. Poslove iz točke 2. ovog članka Odjel NPM obavlja u suradnji s udrugama za obavljanje djelatnosti iz područja zaštite ljudskih prava, predstavnicima akademske zajednice i stručnjacima s potrebnim znanjima iz područja prevencije i zaštite od torture i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih kazni i postupaka.
4. Odjel NPM podnosi godišnje izvješće o radu kao i periodična i specijalna tematska izvješća o stanju ljudskih prava u ustanovama gdje su smještene osobe lišene slobode Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine, Narodnoj skupštini Republike Srpske i Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine.
5. Odjelom NPM-a rukovodi pomoćnik ombudsmana.

Članak 4.b

Za obavljanje poslova NPM-a osiguravaju se sredstva u proračunu institucija BiH na posebnoj stavci u okviru proračuna Institucije.

Članak 4.c

Ostala pitanja kojima se regulira ustrojstvo poslova i rad Odjela NPM-a, kriteriji za članstvo, osiguranje funkcionalne i financijske neovisnosti, stručna znanja i sposobnosti članstva i druga pitanja važna za rad Odjela NPM-a, regulirat će se podzakonskim aktima Institucije.

Članak 2.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u Službenom glasniku BiH.

PS BiH, broj: /14
Sarajevo, _____

Predsjedatelj
Zastupničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH

Predsjedatelj
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH

**OBRAZLOŽENJE NACRTA
ZAKONA O DOPUNI ZAKONA O OMBUDSMANU ZA LJUDSKA PRAVA BOSNE I
HERCEGOVINE**

I. USTAVNOPRAVNA OSNOVA

Ustavna osnova za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbama članka IV. 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, prema kojem Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine „donosi zakone radi provođenja odluka Predsjedništva Bosne i Hercegovine ili radi obavljanja nadležnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine prema ovom Ustavu.“

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE OVOG ZAKONA

Bosna i Hercegovina je potpisnica mnogih međunarodnih dokumenata za zaštitu ljudskih prava, između ostalih i UN Konvencije protiv torture i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih kazni i postupaka (u daljem tekstu: UN Konvencija protiv torture) i Fakultativnog protokola uz UN Konvenciju protiv torture kojeg je Bosna i Hercegovina ratificirala 24. 10. 2008. godine.

Fakultativni protokol uz UN Konvenciju protiv torture (OPCAT) uspostavlja sustav redovitih posjeta pritvorskim mjestima od strane neovisnih stručnih tijela, u cilju sprečavanja torture i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih kazni i postupaka. Ovaj novi dvostruki pristup kombinira novo međunarodno tijelo (UN Pododbor za prevenciju torture), s obvezom svake države članice da uspostavi svoj nacionalni preventivni mehanizam za prevenciju torture (NPM).

NPM je nacionalno tijelo koje ima zadatak da štiti ljudska prava osoba lišenih slobode, odnosno preventivno djeluje u cilju zaštite od torture i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih kazni i postupaka. Ovu svoju ulogu ostvaruje kroz sustav redovitih i *ad hoc* posjeta, te sačinjavanjem izvješća i davanjem preporuka ustanovi i mjerodavnom ministarstvu na koje se odnosi.

Za uspostavu i rad NPM u Bosni i Hercegovini potrebno je donijeti odgovarajući zakonski okvir, cijeneći u prvom redu obveze koje proizilaze iz navedenog međunarodnog dokumenta i specifičnost materije koja je regulirana Fakultativnim protokolom uz UN Konvenciju protiv torture.

Na osnovi zaključka Vijeća ministara BiH sa 5. sjednice održane 18. 4. 2012. godine NPM, u skladu s Pariškim principima, treba uspostaviti kao zaseban odjel pri Instituciji ombudsmana za ljudska prava BiH, s odvojenim proračunom i potrebnim osobljem, s obzirom da je Institucija ombudsmana za ljudska prava u BiH u potpunosti neovisna.

III. OBRAZLOŽENJE POJEDINIH ODREDBI ZAKONA

Člankom 1. stavak 1. Zakona o dopunama Zakona o ombudsmanu za ljudska prava Bosne i Hercegovine vrše se dopune Zakona o ombudsmanu za ljudska prava BiH, na način da se iza članka 4. dodaju novi članci 4.a, 4.b i 4c.

Člankom 4.a stavak 1. Zakona utvrđeno je da poslove NPM-a obavlja poseban Odjel u okviru Institucije ombudsmana za ljudska prava Bosne i Hercegovine.

Člankom 4.a stavak 2. Odjel NPM, sukladno Fakultativnom protokolu uz UN Konvenciju protiv torture i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih kazni i postupaka, obavlja poslove navedene u točkama a), b), c), d), e) i f) ovih dopuna Zakona o dopunama Zakona o ombudsmanu za ljudska prava.

Člankom 4.a stavak 3. navedeno je da Odjel NPM obavlja poslove u suradnji s udrugama za obavljanje djelatnosti iz područja zaštite ljudskih prava, predstavnicima akademske zajednice i stručnjacima s potrebnim znanjima iz područja prevencije i zaštite od torture i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih kazni i postupaka.

Člankom 4.a stavak 4. utvrđena je obveza Odjela NPM-a da podnosi godišnje izvješće o radu kao i periodična i specijalna tematska izvješća o stanju ljudskih prava Parlamentarnoj skupštini BiH, Narodnoj skupštini Republike Srpske i Parlamentu Federacije BiH.

Člankom 4.a stavak 5. navedeno je da Odjelom NPM-a rukovodi pomoćnik ombudsmana za ljudska prava BiH.

Člankom 4.b stavak 1. za obavljanje poslova NPM-a osiguravaju se sredstva u proračunu institucija BiH na posebnoj stavci u okviru proračuna Institucije ombudsmana za ljudska prava BiH.

Člankom 4.c stavak 1. utvrđeno je da se sva ostala pitanja kojima se regulira ustrojstvo poslova i rad Odjela NPM-a, kriteriji za članstvo, osiguranje funkcionalne i financijske neovisnosti, stručna znanja i sposobnosti članstva i druga pitanja važna za rad Odjela NPM-a, reguliraju podzakonskim aktima Institucije ombudsmana za ljudska prava BiH.

IV. FINACIJSKA SREDSTVA

Za svaku proračunsku godinu Odjel nacionalnog preventivnog mehanizma pri Instituciji ombudsmana za ljudska prava planira financijska sredstva u proračunu institucija BiH na posebnoj stavci u okviru proračuna Institucije ombudsmana za ljudska prava BiH (visina planiranih financijskih sredstava Institucije ombudsmana za ljudska prava BiH u proračunu institucija BiH za tekuću godinu ovisi od broja angažiranog osoblja i planiranih posjeta mjestima gdje su osobe lišene slobode).

Za 2014. godinu Institucija ombudsmana za ljudska prava BiH iskazala je financijska sredstva za izvršenje programskih zadataka nacionalnog preventivnog mehanizma sukladno podacima iz tabele, kako slijedi:

Program 4: Uspostava mehanizama za prevenciju torture NPM		Izvršenje	Proračun	Zahtjev
		2012.	2013.	2014.
		KM 0	KM 0	KM 378.458,00
611000	Bruto plaće i naknade			KM 116.555,00
612000	Naknade troškova zaposlenih			KM 22.945,00
613000	Izdaci za materijal i usluge			KM 138.958,00
614000	Tekući grantovi			
616000	Izdaci za inozemne kamate			
686000	Obveza po pravomoćnim sudbenim presudama			
821000	Kapitalna ulaganja			KM 100.000,00
Broj zaposlenih na programu				4
Operativni ciljevi	Preventivno djelovanje u svim institucijama gdje se nalaze osobe lišene slobode, odnosno u pritvoru/zatvoru			
Čelnik programa	Ombudsmeni za ljudska prava BiH			
Pravno uporište	Zaključak Vijeća ministara BiH, zatim Zakon o NPM-u (prošao javnu raspravu, očekuje se usvajanje početkom godine)			
Predložene aktivnosti	Obilazak zatvora, policijskih stanica, razgovor s pritvorenim osobama, itd.			
MJERE UČINKA PROGRAMA 4	Mjere učinka	Ostvareno	Očekivani rezultati	
		2012.	2013.	2014.
Izlazni (izravni) rezultati (proizvodi i usluge iz provođenja programa)	Prevenција-posjeta zatvorima, policijskim stanicama gdje borave zatvorenici			90
Krajnji rezultati (utjecaj proizvoda i pruženih usluga na ciljnu grupu)	Izrada izvješća - preporuka			200
	Troškovi po izradi izvješća-preporuka			KM 1.703,00
Učinkovitost (trošak po jedinici izlaznog rezultata)	Troškovi posjeta			KM 420,00